

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Bruntále rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Mrkalovou ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně]

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]

o výživné neprovdané matky

takto:

- I. Žalovaný je povinen platit žalobkyni výživné ve výši 2 000 Kč měsíčně v období od [datum] do [datum], a to vždy každého prvního dne v měsíci předem k rukám žalobkyně.
- II. Dluh na výživném za období od [datum] do [datum] ve výši 30 000 Kč, jakož i výživné dospělé od [datum] do konce měsíce, v němž rozsudek nabude právní moci, je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni v 500 Kč měsíčních splátkách, přičemž první splátka je splatná do 3 dnů od právní moci rozsudku a potom vždy každého prvního dne v měsíci předem společně s běžným výživným k rukám žalobkyně, až do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek.
- III. Žaloba na stanovení vyživovací povinnosti žalovanému pro žalobkyni ve výši 2 000 Kč měsíčně od [datum] do [datum] se zamítá.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Bruntále soudní poplatek ve výši 500 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Červinková.

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Bruntále dne [datum] domáhala stanovení výživného pro svou osobu, jako neprovdanou matku nezletilého dítěte narozeného dne [datum], jehož otcem je žalovaný, a to ve výši 2 000 Kč měsíčně za období od září 2020 až do tří let věku dítěte, tedy do [datum]. Dlužné výživné ve výši 20 000 Kč za období od září 2020 do června 2021 požadovala žalobkyně uhradit do tří dnů od právní moci rozsudku. Svůj návrh odůvodnila svou tíživou osobní a finanční situací, kdy po narození dítěte je jejím jediným příjmem rodičovský příspěvek ve výši 9 900 Kč. Žalobkyně nemá dostatek finančních prostředků pro zaplacení a zajištění základních životních potřeb.

2. Žalovaný se ve věci písemně nevyjádřil, avšak u jednání soudu uvedl, že v červenci 2021 ukončil pracovní poměr u svého zaměstnavatele. V současné době je veden na úřadu práce a pobírá pouze podporu v nezaměstnanosti ve výši 6 900 Kč. Nemá tedy žádné prostředky, z nichž by mohl žalobkyni platit požadované výživné.

3. Z výpovědi účastníků řízení, ze zprávy MěÚ [obec] ze dne [datum], z rozsudku Okresního soudu v Bruntále č. j. 0 Nc 2865/2020-108, 11 PaNc 170/2020 ze dne 22. 7. 2021, z poštovních poukázek – z Úřadu práce ČR, z poštovní poukázky – [anonymizována dvě slova] z 13. 9. a [datum], z příjmových pokladních dokladů ze dnů [datum], [datum], [datum], z přehledu finančních transakcí z platební karty uživatele, z přehledu poplatku za ubytování žalobkyně za duben 2020 až září 2021, z rodného listu nezl. [jméno], z listinných důkazů založených ve spisu Okresního soudu v Bruntále 0 Nc 2865/2020, a to z dodatku [číslo] ke smlouvě o poskytování sociální služby Azylový dům [číslo] 2020 uzavřené dne [datum], z oznámení Úřadu práce ČR o přiznání dávky státní sociální podpory ze dne [datum], ze stvrzenek [anonymizována dvě slova] ze dnů [datum], [datum] a [datum], ze zprávy ČSSZ – informace o pojistných vztazích žalovaného jako zaměstnance, z potvrzení zaměstnavatele žalovaného [právní osoba] za období května 2020 až červen 2021, ze zprávy MěÚ [obec] ze dne [datum], ze zprávy Úřadu práce ČR – oznámení o přiznání dávky státní sociální podpory žalobkyni, z platebního rozpisu Úřadu práce ČR pro osobu žalobkyně za červen a červenec 2020 a z výplatní položky Úřadu práce má soud za prokázané, že rozsudkem u Okresního soudu v Bruntále, pobočky v Krnově č. j. 0 Nc 2865/2020-108, 11 PaNc 170/2020 ze dne 20. 7. 2021 bylo určeno otcovství žalovaného k nezletilému [jméno] [příjmení], narozenému žalobkyni dne [datum] Nezletilý byl svěřen do péče matky a žalovanému jako otci byla stanovena vyživovací povinnost ve výši 2 500 Kč měsíčně s účinností od [datum] a ve výši 3 000 Kč měsíčně s účinností od [datum]. Současně bylo žalovanému vyměřeno dlužné výživné za období od [datum] do [datum] ve výši 40 113 Kč. Jako otec byl žalovaný následně uveden i v rodném listě nezletilého [jméno].

4. Pokud se týká majetkové a osobní situace žalobkyně, pak od narození syna dne [datum] byla na mateřské dovolené a jejím jediným příjmem byly mateřské dávky ve výši 9 900 Kč. Pro nezletilého [jméno] jsou žalobkyni vypláceny přídatky na dítě ve výši původně 800 Kč měsíčně, od srpna 2021 ve výši 1 130 Kč měsíčně. Žalobkyně dále pobírá dávky z nepojistných systémů, a to příspěvek na živobytí ve výši kolem 1 510 Kč měsíčně a doplatek na bydlení ve výši od 2 200 Kč do 2 500 Kč měsíčně, kdy v tomto směru se částky mění dle aktuálního výpočtu. Žalobkyně nejdříve řešila svou bytovou situaci v azylovém domě, v němž hradila za bydlení asi 1 800 Kč měsíčně. Následně uzavřela nájemní smlouvu, na základě níž platí nájemné ve výši 6 150 Kč a zálohu na elektřinu ve výši 2 200 Kč měsíčně. Žalobkyně má pouze jednu vyživovací povinnost k nezletilému [jméno], je zdravá, neužívá pravidelně žádné léky. Žalobkyně připustila, že má určité dluhy ještě z doby, kdy nebyla na mateřské dovolené, ale nyní je nesplácí, neboť nemá dostatek finančních prostředků. Žije sama se synem, výživné na dítě jí žalovaný neplatí.

5. Dále z provedeného dokazování má soud za prokázané, že v rozhodném období, za které žalobkyně požaduje stanovení výživného, tedy od září 2020, byl žalovaný zaměstnán u společností [právní osoba] se sídlem v [obec], kdy v období od května do prosince 2020 dosahoval průměrnou čistou měsíční mzdu ve výši 13 310 Kč a jeho cestovní náhrady ve stejném období

představovaly částku 16 596 Kč. Jeho celkový příjem za uvedené období tedy představoval částku 29 906 Kč měsíčně. V období od ledna do května 2021 činila tato průměrná měsíční čistá mzda včetně cestovních náhrad částku 27 260 Kč. V červnu 2021 žalovaný dosáhl čisté mzdy ve výši 15 640 Kč, nezdanitelné náhrady ve výši 21 058 Kč, celkem tedy 36 698 Kč. Žalovaný uvedl, že jeho pracovní poměr u této společnosti skončil [datum], kdy po určitých osobních problémech se svým nadřízeným, na základě svého rozhodnutí, výpovědí ukončil pracovní poměr ze dne na den. V srpnu 2021 byl žalovaný pravomocně odsouzen za maření výkonu soudního rozhodnutí k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v dále 10 měsíců, přičemž nástup trestu zatím nebyl stanoven. Důvodem bylo nerespektování ambulantně stanovené protialkoholní léčby, která byla přeměněna na léčbu ústavní. Na úřadu práce se žalovaný zaevidoval až [datum], přičemž do této doby si zajišťoval finanční prostředky jen krátkodobými brigádami. U úřadu práce pobírá podporu v nezaměstnanosti ve výši 6 900 Kč měsíčně s tím, že se jedná o jeho jediný příjem. Žalovaný potvrdil, že neplatí výživné na nezletilého [jméno], jelikož nemá finanční prostředky. Žalovaný platí nájemné se službami ve výši 7 300 Kč měsíčně, zálohu na elektřinu ve výši 500 Kč měsíčně a měl by hradit výživné na další 2 děti ve věku 6 a 17 let v celkové výši 4 900 Kč. Žalovaný má exekuce, které byly vedeny na jeho plat. Kolik a v jaké výši, nedokázal žalovaný upřesnit. Žalovaný je zdravý a nemá žádné zvýšené náklady spojené s nákupem léků. Žalobkyni na její výživu či náklady nikdy žádnou částkou nepřispěl.

6. Podle § 920 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o.z.), není-li matka dítěte provdána za otce dítěte, poskytne jí otec dítěte výživu po dobu dvou let od narození dítěte a přispěje jí v přiměřeném rozsahu na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem. Povinnost k úhradě nákladů spojených s těhotenstvím a porodem vznikne muži, jehož otcovství je pravděpodobné, i v případě, že se dítě nenarodí živé.

7. Podle § 922 odst. 2 o.z., výživné pro neprovdanou matku a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem lze přiznat i nazpět, nejdéle však dva roky ode dne porodu. Pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.

8. Podle § 913 odst. 2 o.z., při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlídnout se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

9. Obecně lze v případě nároku na výživné a úhradu nákladů neprovdané matky konstatovat, že uvedený nárok lze uplatnit jen žalobou podanou oprávněnou osobou ve sporném řízení, k němuž je aktivně legitimována matka dítěte, která není za otce dítěte provdána. Určení otcovství povinného musí být prokázáno souhlasným prohlášením rodičů dítěte podle § 779 o. z., případně na základě soudního rozhodnutí v souladu s § 783 o. z. Základním předpokladem pro vznik práva na výživu neprovdané matky je skutečnost, že v důsledku těhotenství, narození dítěte a následně z důvodu péče o novorozence, došlo ke snížení příjmů matky, k poklesu jejích pracovních příležitostí a flexibility realizovat pracovní cesty, přesčasy, noční či lépe placenou práci a podobně. Je na otci dítěte, aby v rámci rodinné solidarity dané existencí společného dítěte, se přiměřeně podílel na výživě matky, a tedy její snížené příjmy do určité míry kompenzoval. Pro posouzení majetkové situace matky dítěte je třeba rozlišovat mezi dávkami z pojistných systémů (například peněžitá pomoc v mateřství) či dávkami z nepojistných systémů, mezi které například patří dávky v hmotné nouzi jako příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. V tomto případě je nutné zdůraznit, že vyživovací povinnost dle občanského zákoníku předchází právu na dávky z nepojistných systémů, což znamená, že při stanovení rozsahu přiměřeného výživného pro neprovdanou matku soud přihlíží pouze k dávkám z pojistných systémů. Při stanovení samotné výše výživného je nutné vycházet především z obecných kritérií zakotvených v § 913 občanského

zákoníku, to je z možností a schopností povinného s přihlédnutím k jeho majetkovým a osobním poměrům, ale i z rozsahu a odůvodněných potřeb oprávněné - žalobkyně. Pokud se týká požadavku na zajištění přiměřené výživy neprovdané matky, pak by výživné mělo být stanoveno v takovém rozsahu, aby z něj mohly být uspokojovány alespoň odůvodněné potřeby neprovdané matky v přiměřeném rozsahu. V této souvislosti je nutné konstatovat, že matka dítěte nemá v zásadě nárok na stejnou životní úroveň jako otec jejího dítěte. Právo na výživné je limitováno dobou dvou let od narození dítěte, kterou zákon považuje za dobu maximální. Žaloba musí být podána do dvou let od porodu, jak to vyplývá z ustanovení § 922 odst. 2 o.z. Jelikož maximální doba poskytování výživného je poměrně dlouhá, není vyloučeno, že při změně poměrů lze novým rozhodnutím upravit či zrušit výživné stanovené soudem. V této souvislosti soud považuje za nutné doplnit, že za náklady matky spojené s těhotenstvím a porodem nelze považovat zakoupení jakýchkoliv věcí pro nezletilé dítě (například oblečení, výbavička, postýlka, hygienické potřeby apod.), neboť se jedná u práva dítěte a tyto nároky je nutno uplatnit v rámci výživného na dítě.

10. V konkrétní věci soud dospěl k závěru, že žalobkyně i žalovaný jsou ve věci legitimováni, neboť žalobkyně je matkou dítěte, jehož otcem je žalovaný, přičemž jeho otcovství bylo určeno rozsudkem soudu. Žalobkyně mohla uplatnit nárok na přiznání výživného pro svou osobu ode dne narození dítěte, tedy od [datum]. Žalobkyně požadovala výživné od září 2020, kdy v tomto směru je soud vázán žalobním nárokem. Žalobkyně dále v rozporu se zákonnou úpravou požadovala stanovení výživného pro svou osobu do tří let věku dítěte, ačkoliv zákon umožňuje přiznání výživného jen do dvou let věku dítěte, tedy do [datum]. Z tohoto důvodu byl nárok žalobkyně na stanovení výživného ve výši 2 000 Kč za období od [datum] do [datum] jako nedůvodný zamítnut. Soud se tedy zabýval tím, zda v období od [datum] do [datum] (dále též předmětné období) byly dány zákonné předpoklady pro stanovení přiměřeného výživného pro žalobkyni v požadované výši. Z dokazování vyplynulo, že v předmětném období jediným příjmem žalobkyně byly mateřské dávky ve výši 9 900 Kč. Žalovaný naopak v období nejméně od září 2020 do července 2021 dosahoval příjmu z pracovního poměru ve výši kolem 30 000 Kč měsíčně čistého. I s přihlédnutím k tomu, že žalovaný má další 2 vyživovací povinnosti v celkové výši 4 900 Kč měsíčně a náklady na nájemné a služby v celkové výši 7 800 Kč, lze konstatovat, že jeho majetková situace v daném období umožňovala úhradu přiměřeného výživného žalobkyni ve výši 2 000 Kč měsíčně. Z výpovědi žalovaného vyplynulo, že z vlastní iniciativy ukončil pracovní poměr bez vážného důvodu, v němž mohl dosahovat i nadále finančního příjmu, ze kterého by byl schopen plnit vyživovací povinnost jak ke třem nezletilým dětem, tak i vyživovací povinnost k žalobkyni. Soud má za to, že za této situace nelze přihlédnout k tomu, že se žalovaný bez vážného důvodu vzdal pravidelného příjmu, čímž se dostal do takové finanční situace, která mu nyní stěžuje možnost platit své vyživovací povinnosti. Neodůvodněné ukončení pracovního poměru nemůže být posuzováno v neprospěch oprávněné - žalobkyně. Vzhledem k výše uvedenému soud stanovil povinnost žalovanému platit žalobkyni výživné ve výši 2 000 Kč měsíčně v období od září 2020 do [datum]. V této souvislosti soud doplňuje, že odsouzení žalovaného za maření výkonu rozhodnutí soudu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 10 měsíců, kdy nástup trestu dosud nebyl stanoven, nemůže mít za současné situace vliv na stanovení vyživovací povinnosti žalovaného k žalobkyni.

11. S přihlédnutím ke shora uvedeným závěrům byla žalovanému stanovena povinnost platit žalobkyni výživné ve výši 2 000 Kč měsíčně od [datum] do [datum] a současně bylo zamítnuto výživné za období od [datum] do [datum], neboť výživné lze přiznat jen do dvou let od narození dítěte. Současně soud vyměřil dlužné výživné za období od [datum] do [datum], tedy za 15 měsíců krát 2 000 Kč, což představuje částku 30 000 Kč. Předmětné dlužné výživné, jakož i výživné dospělé od [datum] do konce měsíce, v němž rozsudek nabude právní moci, je žalovaný povinen zaplatit v pětisetkorunových měsíčních splátkách společně s běžným výživným, do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek. Výši splátek soud považuje za přiměřenou vzhledem k rozsahu dlužného výživného i současným aktuálním finančním možnostem žalovaného.

12. O nákladech řízení rozhodl soud dle § 142 odst. 2 o. s. ř., přičemž přihlédl k tomu, že žalobkyně byla jen do části uplatněného nároku úspěšná, přičemž v části nároku byla žaloba zamítnuta. Žalobkyně se současně společně s žalovaným vzdali práva na náhradu nákladů řízení.

13. O povinnosti žalovaného zaplatit soudní poplatek rozhodl soud podle § 2 odst. 3, § 4 odst. 1, § 7 odst. 1 a § 11 odst. 2 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., kdy žalobkyně je ze zákona osvobozena od poplatkové povinnosti a za té situace zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení, případně nebyl-li od poplatku osvobozen. Dle položky 17 sazebníku soudních poplatků činí poplatek do částky 50 000 Kč částku 500 Kč. Splatnost poplatku vyplývá z § 7 odst. 1 citovaného zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, písemně, dvojmo ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněná podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Bruntál 24. listopadu 2021

JUDr. Marcela Mrkalová v. r.
samosoudkyně